יהודי, ולא תועיל ש[illegible] הכרזת נמול.

ובמצב כזה—להשאיר את היהודים בלתי מוגנים ביחוי הממשלה הערבית שהיא תגן על חיי היהודים—הרי זאת אומרת: להפקיר את חיי היהודים.

ואם הממשלה הפקירה ומוכנה להמשיך להפקיר את חיינו—אנו לא נסכים לזה.

הצבא הבריטי אין באפשרותו להגן על חיינו במקרים בודדים, כשהרוצחים נתבאים במארב.

ולכן אנו דורשים ולא פסיק מלהכריז ולדרוש:

על היהודים להגן על עצמם.

ועל הממשלה לאפשר לנו, היהודים, את הגנתנו.

על הממשלה להתיר לכל יהודי לשאת נשק להגנתו.

אין לפחוד מסעגת "הפליה".

אין אנו רוצים להדיין סתם. עוד לא הי[illegible] מקרה שיהודים יתנפלו על עוברי דרך.

אנו רוצים להגן על חיינו. הממשל[illegible] אינ[illegible] יכולה להגן עלינו, בארץ פראית זאת. ולכן עליה להתיר לנו את ההגנה, הגנה־עצמית.

מה צריכה היתה הועדה הזאת לעשות ולא עשתה?

ראשית כל היתה צריכה לבקר, אם יש בכלל צורך במחלקה זו או אחרת, מ[illegible] עבודת המחלקה ומה התועלת שמחלקה זו מביאה לישוב.

ולו יצאה הועדה מהשקפה הזאת — כי אז היה עליה לסגור לגמרי מחלקות אחדות, או להסתינן להמיניסום.

למשל: מחלקת התעשיה.

המחלקה הזו, אשר כל הישוב דורש מפתחה ולשכללה, יען כי התעשיה הא"י באופן עובדתי ספרנסת ומחזיקה סכום פועלים הרבה יותר גדול מאשר החקלאות, יען כי אנשי התעשיה—הם הם שבנו את העיר העברית ופתחו את השרון, יען כי ע"י פתוח התעשיה — אפשר להכניס לארץ בכל שנה עשרות אלפים יהודים, וכו' וכו'.

ולכן, צריכה היתה המחלקה הזאת להיות היותר גדולה בהנהלת "ממשלתנו".

אבל למעשה, הלא מחלקה זו אינה קיימת במציאות זה שנים, וכל המחלקה הזאת מכילה רק פקיד מנהל גבוה אחד, אשר לא נתנת לו שום יכולת של פעולה ולו גם היה הפקיד־המנהל הזה המוכשר

בבואכם לקהירו תסורו ישר אל

מלון צנטרל

(The Central Hotel)

אשר למול האופירה (Place de l'Opèra)

המלון היחידי בנקיונו ובשרותו הנפלאים. הובאו בו התקונים הכי־מודרניים והתנאים נוחים מאד. בעל-המלון עומד לשרות אורחים ומבקריו בהמצאת ידיעות ופרטים לכל הנוסעים למצרים הן לשם עסק והן לשם תיירות.

בעל המלון ש. בלום.

אחותנו מרים איינשטין

בלובלין פולניה

קבלי את ברכותנו הלבביות

ליום ארושך עם בחיר לבך

אברהם פייבר

ויחד עם זה אנו מברכים את הוריכם היקרים ואת הורי בחירך, ואנו מאחלים לכם שתזכו לעלות כלכם יחד לארצנו ליום חתונתכם.

ליבה ובנימין איינשטיין.

ירושלים

א) קורס [illegible] מתלמים (רשום, צבעי מים [illegible] שמן)

ב) קורס מיוחד למורים ולגננות.

לפנות אחה"צ בשעות 4—6

יום הששי...

מאת עזמות

שמים וארץ רשיטצים.

שיטוצים בסוכנות וקיצוצים בהדסה, שיטוצים־למעלה וקיצוצים־למטה, וקצוצי לקצץ אפילו במשלה.

ומספרים כי ועדת־הקיטוצים של אודזיל עברה בכל פשרדי הממשלה בעירנו וחקרה את כל פקידיה הקטנים עם הגדולים לדעת מה מלאכתם ומה מעשיהם בממשלה, וחכל נרשם בספר לזכרון, עד שהגיע תורו של מרשל המחז בכבודו ובעצמו ונתפתח בינו ובין אודזיל, ראש הועדה, "מאחורי הפרגוד" הדיאלוג הנפלא הזה:

—מה אתה עושה?— שאלהו פתאם החוקר.

נתבלבל המרשל קצת ועונה בגמגום:

—אני?... אני־אני מרשל המחוז.

—כן, זאת ידענו, אבל ברצונו לדעת מה היא עבודתך כאן? כלומר, במה אתה עוסק?...

—אני . . . אני משגיח על בסחון הצבור בעיר ובסביבה.

—על הבסחון? — עונה החוקר — הן זהי עבודת הממשלה?

—לא־לא... אני משגיח על ה־Traffic (התנועה ברחובות) ועל סנורות־הרשמל הנקראות על שמי...

—כיצד? — שואל החוקר — הרי בשביל זה יש עיריה?

—אבל אני שומר על הנקיון בעיר, בחוצות וב . . .

—טוב־טוב—שסעהו החוקר — אבל זוהי עבודתה של מחלקת־הבריאות, כמדומני?

—כך־כן... נזכרתי כבר—עונה המושל—אני שומר היטב על הצניעות... מבינים אתם?... כאן ירושלם עיר הקודש...

על ה"צניעות?"... see I — ענה החוקר ב"סמיל" (חיוך) האנגלי— ומה איפוא עושים הרבנים, הכמרים והמופתים למיניהם?...

פנה החוקר אל מזכירו ואמר:

—כתוב, בסוג "מחוסרי־עבודה".

Si non é véro.....

* *
*

מה רבו מעשיך מושלנו ומה גדלו נפלאותיך, ממשלתנו.

הנה בשבוע זה בקר הארכיבישוף מקנטרבורי בלוית פירפונט מורגן ובתו מאמריקה את המקומות הקדושים בירושלים,—ואת הכותל־המערבי שלנו ראו מרחוק דרך חלונו של המופתי. כמה שנאמר: "הנה זה עומד אחר כתלנו, משגיח מן החלונות של המופתי, מן החרכים של המחכמה." עוני בן־דודנו מלמד הלכות הכותל ו"הסוס־הקדוש" לאפיפיור האנגלי, והמילירדר הזקן ובתו הצעירה לומדים תורת הציניות מפי הרב המופתי . . .

כך! כך מסדרת ממשלתנו הרוממה את עניניו ב"ביתנו־הלאומי"

אלא שהקב"ה מקדים רפואה למכה, והדבר קרה דוסא בשבת־קדש, וכמו להכעיס, נהרו הפעם מניינים רבים של יהודים ויהודיות מכל הסוגים והמינים, בעלי שטריימלך ובגדי־צבעונין ובעלי צילנדרים וסמוקינגים, שבאו בהמוניהם לשפך את מרי שיחם לפני אבני הכותל...

והפעם־אין חמורים עוברים ברחבה בין המתפללים אין פוצה פה ומצפצף ב"זיכר", ואין צפרי־השמים זורקות אבנים על ראשי ישראל עם קדש . . . חבל רק, שלא ידעו זאת פקידי־התעמולה בקרנות ושלא הודיעו מראש לצלם בן־דב, ולא באו לצלם במכונותי־הם את המחזה הנהדר והמלבב הזה:

ישראל, ישמעאל ועשו על יד הכותל־המערבי מצוה לצלם תמונה כזו אפילו בשבת־קדש—עת לעשות לתעמולתנו הפרו תורתך . . .

* *
*

והרי לכם שביתה לסנה נגד העבודה היתרה בבתי־הספר.

האדם הראשון במעלה אשר בעירנו קבל בימים האלה מכתב קטן באנגלית, והנני מוסר לכם בזה את תרגומו בעברית.

נציב נעלה!

אנחנו שלש תלמידות קטנות בנות 12 שנה הסובלות מעול המתמטיקה, החשבונות, הגיאומטריה ועוד באנו בזה לבקש ממך להוציא מתכנית הלמודים את הגיאומטריה הארורה המחוירה את פנינו, כלום היא מביאה לנו איזו תועלת? איננו מאמינות בזה, וע"כ אנו פונות לטוב לבך, שתסיר מעלינו את הגיאומטריה הזאת, למען תברכך נפשנו ונפש כל התלמידות אחרינו לדור דורות.

קבל תודה למפרע משלש התלמידות הקטנות השמות בך את מבטחן.

לילי, אדלה, אמילי.

* *
*

הנה כי כן, רבותי, האקונומיה, והקמצנות הן כעת יסוד כל היסודות של חיינו, ומשעה שהחלו לעסק במצות "ברית מילה", מציצה ופריעה במשכרתם של הפקידים, ומדברים, אך ורק בהפחתות ונכויים—נושא אני תמיד בכיסי עפרון קטן ופסת־ניר, ובקראי בספר או בעתון אני מבקש מיד את המספרים ואת החשבונות והאחוזים ועושה קלקולציות . . .

הנה למשל, נתגלגלה לידי בשבוע זה החוברת של ד"ר יהודה ינוביץ "על הליגה העולמית הכללית למען האוניברסיטה העברית בירושלים", ולמה אכחד? —ראשית עבודתי היתה לחפש את "המספרים המחכימים", וכשמחפשים—אומרים אתם—מוצאים, ואמנם מצאתי בעמוד השביעי ובשולי הגליון חשבון קטן ומענין באותיות קטנות:

התסציב של שנת תר"ץ באוניברסיטה (מכללה בלע"ז) עולה לסך 52650 לא"י, ומספר ה"סטודנטים" וה"סטודנטות" מן ד"המנין ושלא־מן־המנין עלה או יותר נכון ירד עד מנינים אחדים כלומר 177, ונמצא עפ"י חשבון האריתמטיקה, שכל סטודנט עברי עולה לאוניברסיטה על הר־הצופים לא פחות ולא יותר מסכום של 303 לא"י לשנה. כלומר: שלשמאות ושלש לירות א"י!

ויודע אני היטב, ויודעים גם אתם כלכם כי במכללה של בירות, למשל, אצל הגרים ואפילו באמריקה ובלונדון עולה שכר־למוד לשנה לכל היותר 40 עד 50 לא"י, אמור מעתה, שבשכר־למוד של סטודנט בירושלם לשנה אחת, יוכל סטודנט פשוט בחו"ל, וביחוד באיטליה ובבלגיה, לגמר שתי אונברסיטות וחצי ולקבל גם דיפלום של פרופיסור ודוקטור עם פרוצנם!...

ואני חשבתי לתומי, לכן חשבתם גם אתם אולי —לא אולי כי אם בודאי—כי אחרי כל הטראסק הגדול והטרדם שעשו כאן בפתיחת המכללה, תהיה זאת "אוניברסיטה ככל הגויים", וכל הסטודנטים שלנו שמגרשים אותם ברומניה ובפולניה (נומרוס קלאוזוס בלע"ז) ושמכים אותם מכות־רצח בחו"ל, יבואו לאלפים ולרבבות לציון וירושלים, ושם על נקודה גבוהה, על רמתים צופים ועל ראש אמנה הנשקף על פני הישימון הערבי, ילמדו חמשת אלפים— ולמה לא כל עשרת־האלפים?— סטודנטים וסטודנטות, בני ישראל ובנותיו וילדי־הארץ, "עלי־הצבר" כפי שקורא אותם אורי קיסרי, העתונאי "הצברי" שלנו בחסד־עליון, לא ינועו על האמד בארצות־נכר ויקויים בהם כי מציון תצא תורה והמדע מירושלם.

ולע"ע מתקיים באפן אחר: לא התורה יוצאת מציון כי אם התלמידים יוצאים ממנה לחו"ל

(המשך בעמוד ד')

שבין המורים והסוכנות— [illegible] המורים את השביתה.
האם אי־אפשר היה לקבל מכתב ר״ה מהועד הלאומי לפני הכרזת השביתה?

שוב יריות ממארב

בלילה, אחר ליום ד׳ ירו נעלמים על השומר בנבעת שאול, אולם התשיבו את מירתם.
המשטרה הוקרה, אולם עד כה לא נתפש איש.
מתי תוכה כבר הממשלה, שעליה להרשות ליהודים להיות מוכנים לכל מקרה של התקפה על חייהם

ועוד מקרה של בטחון

שלשום לפנות ערב התנפלו ערבים על מר דניאל הלבריך בהלכו משכונת מקור חיים למאפית פרנק במושבה הגרמנית. שוטרים יצאו לחפש את המתנפלים, אולם עד כה לא נמצא איש.
התוכל הממשלה להראות לנו על מקרה שיהודים התנפלו על ערבי סתם בעברו בסביבה יהודית?

התחלה טובה

בית הספר למסחר בתל־אביב הנהיג תלבושת

למקבלי ההבילה ובהתאם לחוקי המכס שברוסיה,
יפנה עפ״י הכתבה:
תל אביב הרץ צהנובסקי
רחוב לילינבלום 13
ירושלים: ל. קומאיקה, רחוב תנקריד 43

קץ לתלמידים מתוצרת־הארץ. הגמנסיה ״הרצליה״ ג״כ מתקינה תקנה זו. עסקניות ״הביצור״ מחתימות בחוגיהן על הזמנות לבגדים מתוצרת הארץ.
כדאי וראוי הדבר—שכל בתי הספר יגהיגו את התכנה, שעל התלמידים ללבוש תלבושת של תוצרת הארץ.
ואז ילמדו ההורים מבניהם—שגם עליהם ללבוש בגדי תוצרת־הארץ.

MUNCHEN

״נעהרביך״
המכילה אחוז מכריע של
ויטמינים וסודות מזון.

למה? מפני שהבירה הזאת מביאה מרפא לאלו שסבלו ממחלות הקבה והמעיים.
מדוע? מפני שהבירה הזאת מחזקת ומרננת את הגוף ומשקיטה את העצבים.
מפני מה? מפני שהבירה הזאת טעימה ומעוררת את התיאבון.
ובעיקר: שותים אותה בחשקה.
הדרשו בכל מקום רק בירה מהפירמה הכרבר.
הסוכן היחידי לא״י ועבה״י: יצחק דיסקין, גחלת בנימין 74 מרכז מסחרי תל־אביב. ת. ד 458.

(המשך מעמוד א׳)

ובני דודנו אוספים מיליונים למכללה שלהם מהודו ועד כוש...

* * *

ולבסוף, רבותי, רוצה אני לדבר עמכם על ענין אחר לגמרי, ענין סאלוני וטרקליני, וע״כ הוצאתי הפעם את ה״טונסן־פן״ של יום־טוב ומלאתיו לא דיו שחורה כי אם מי־הבושם, מי־שושנים... כי הרי לא תכלית היא לכתב תמיד על ״מאה־שערים״ ועל תל־אביב ועל ענינים ״לוקאליים״, רוצה אני להיות סופר מודרני מבני ״קדמא־ואזלא״ ולא חלילה ״אזלא ג ר ש״ מה עתונים.

ובכן, נזדמנתי בשבת זו לפונדק אחד (לאו דוקא לפונדק אלא שהוזמנתי בשבת זו לבית חשוב אחד בתלפיות ל״כוס תה״ שנערך לכבוד אורחת חשובה מפריז...

חצי תריסר מסובים היינו וישבנו בסאלון כחצי גרן עגולה (שוב פעם מ ל י צ ה מן התנ״ך) — חמש נשים שהחזיקו (לאו דוקא) באיש אחד: אשת אב״ד השפה העברית, בתה, אשה חשובה משבט לוי אשת צייר־אומן האורחת־הגדולה מאמצע ואני הגבר ישבתי לסולה...

גילה־ספק שלשים ספק ארבעים, אבל לא הגיל הסכוכן של הנשים, פניה לבנות ועדינות, שער צהבהב וקצר, שתי עינים פקוחות אמירות וחכמות, נחש־נחשת לגרגרותיה ודג־של־כסף (סמ״ע כלשונה) תלוי על חזה

והעיקר: פה מפיק מרגליות וזוקא בצרפתית—זוהי, בקצרה, הסופרת היהודיה־הצרפתית שבאה לסיר את הארץ ולכתב ספר גדול על תנועתנו.
אגב, שכחתי להודיע לכם את שמה המשולש—הגברת לילי־ז׳אן־ז׳אוואל...
ואלה תולדות לילי במלים מספר: אמה אלמנה ועברה אל הפרוטסטנטים בפריז, אחותה נשואה לקתולי וזכתה לשני קתולים קטנים ואדוקים, בעלה מי־שהיה ציר במורשון הצרפתי בימי וזרר־ו של קאו ואחיה הצעיר והרעגן, שניהם נפלו במלחמה, והיא נשארה ע ב ר י ה מכל המשפחה, מסורה לעמה ומגינה בעט ובפה על ציון בין יהודי צרפת המתבוללת...
זוהי טרגדיה איומה וקצרה של משפחה יהודית אלזסית בפריס בימינו אלה!
—מה שהספקתי לראות בארץ ז ענתה לי—״ראיתי הרבה הרבה מאד״...
ראיתי—היא אומרת את מוסיו גרינהוט מלשכת התיירים של קרן היסוד אדם נפלאו— אעפ״י שלא ידע אפילו את שמי...
הוזמנתי לקולוניל ק י ש — אדם נחמד ונעים!
—ובקרתי גם את אוסישקין ודברנו ״גרמנית״...
עברתי בזכרון ובמושבות הבארון והלכתי גם לעמק לנהלל ולעין־חרוד הסוציאליסטית... היתה לה שיחה ארוכה עם אנטוניוס וראתה גם את עוני עבדול־האדי...
—ואיזה ר ו ש ם עשתה עליה ארצנו?—נסתה אחת הגברות לשאול.
—Ah, non! (אה, לא) ענתה הסופרת בצרפתית — את ה ר ש מ י ם שלי אני משאירה בשביל אחינו בצרפת... ומדי הוציאה מפיה את השם ״פראנס״ France, אורו פני ה.
—ובכלל, הוסיפה הגברת לילי, אי־אפשר להוציא דבר ברור כאן בא״י, הנה למשל, נתעורר בבקורי אצל אוסישקין וכוח על דבר קטן, על קוטפי־היסמין בבנימינה חד אמר, שהם יהודים גורז״ים וחד אמר: לא כי יוצאי בבל, בוגדאדים הם.
—ואני חושב, אמרתי לה, כי לא גורז״ים ולא בבלים הם, אלא יהודים קורדים...
והחברייא, כמובן, צחקה.
וכשענתה לנו האורחת כי משאירה היא את רשמיה על א״י בשביל יהודי צרפת ובשביל הספר הגדול שהיא מתכוננת לכתב, ספרתי לה אני מעשיה נאה—לא שלי אלא של ס ו נ ק ל ר ההומוריסטן הידוע מורשוי השוהה כעת בארצנו—מעשיה יפה, שספר האורח־הליצן שלנו בפגישה אשר נערכה בת״א לכבוד הצייר האמן מרק שגל, הפרופיסור פסאי מהונגריה הסופר המהולל אדמונט פליג מפריז וה״טונקלר״ הזרגוני בעצמו.
אחרי נאומי ההצגה של המשורר הלאומי, הפיטן המאירי והד״ר הרדי, נתבקש ההומלריסטן למסר לקהל את רשמיו על א״י והוא עשה בארצנו רק יום או יומים והספיק לראות—אורח בא לרגע ורואה את הנגע—את ה״שלום בית״, שבין סופרינו ועסקנינו, וע״כ מסר מודעה לקהל, שיספר רק אניקדוטה אחת— ותו לא.
היה זוג צעיר ולהם שכן רווש לא־זקן, שנטפל אליהם

וולא יצא כמעט מביתם. השכים והעריב לפתחם וישב אל שלחנם בקר ערב וצהרים כמו במסעדה, עד שהחליטו שניהם, הבעל ואשתו, להפטר מהשכן־הטרחן הזה. מה יעשוז נמנו וגמרו, כי בבוא האורח־הבלתי־קרוא הזה אליהם, כדרכו ובשבתו אל השלחן לסעוד עמם, כמנהגו יחילו לריב ביניהם, והיה אם יצדיק הרווק את האשה, יגרשנו הבעל, ואם להיפך יעמד לצדו, תגרשנו ה י א כלומר האשה מעל פניה. בין כך ובין כך, יגורש מביתם ו״ברוך שפטרנו״
וכך היה—למחרתו בצהרים הופיע הבחור וישב לו בהרחבה אל השלחן הערוך כאדון בבית־מרתפו והכין עצמו לסעודה. ואולם, כשאך הגישו את המרק התחילו הבעל ואשתו, להתווכח. בכונה על האוכל ועל ההגשה, ומתוך שלא לשמה בא לשמה, והווכוח נהפך לקטטה אמתית ועלה-קריסנדו־למעלת חרופים וגדופים, ולא יכול עוד הבעל להתאפק ופנה ברוגזא אל האורח:
—מה אתה יושב כגולם ושותק הגד־נא בעצמך מי משנינו צודק, אני או ה י א?
—כן, כן, צעקה אף היא אליו— יגיד־נא, אדוני האם לא א נ י צדקתי? האורח לא הזדרז להשיב, ולהוציא פסק־דינו, ולאחר הרהור קל ענה ואמר לשניהם:
—שמעו־נא, יקירי, אמנם ידעתי מי משניכם הצדיק, אבל היות ואני החלטתי להשאר בביתכם עוד ח צ י ש נ ה, ע״כ מוצא אני לטוב לפני לשתוק...
ההומוריסט שלנו, ר׳ טונקלר, הוסיף ואמר: ״רבועי גם אני החלטתי להשאר בארץ ח צ י ש נ ה

וישב על מקומו...
למותר לספר לכם כי האולם הרעש ״מחיאות־כפים אחרי המעשיה הזו...

* * *

ואני, שהחלטתי להשאר כאן הרבה יותר מ״חצי־שנה״, לא אוכל לשתק, ועלי לבשר לכם בשורות טובות וישועות ונחמות: רוצחי יגור ל א נמצאו עדיין, אבל לכבוד ״פעריווי מאי״ ולכבוד יו״ט, החלים ״האהל״ להציג את הדייגים״ והקהלשלנו, שהוא מתגעגע אליהם יוכל לראותם, פנים־אל־פנים בראשון־למאי בתיאטרון ציון.
סוף סוף נזכה לשמע בעד כספנו את ה״אוכנים״ העבריש לנו!...

* * *

וברגע האחרון ממש קבלתי מכתב צהוב ממחלקת־המים, מודפס בשלש השפות הרשמיות, ובחלק העליון נוסף נוסח המכתב ב א נ ג ל י ת וחתימת מהנדס־המים ג״כ ב א נ ג ל י ת.
האם לא הגיעה השעה, שפקיד גביה יהודי, המשמש בבלדיה יותר מעשר שנים ידע סוף־סוף לחתם את שמו במכתב הנשלח ליהודי—ב ע ב ר י ת?
אולי תשלח אותו הבלדיה קצת בכל יום אל גן־הילדים וילמד?...

נדעס בדפוס ״המערב״ ירושלים